

**SAFBWYNTIAU AR
SEILWAITH Y SECTOR
ECONOMI GYLCHOL
CRYNODEB GWEITHREDOL**

mewn partneriaeth â

Comisiynwyd Arcadis gan Gomisiwn Seilwaith Cenedlaethol Cymru (CSCC) i asesu anghenion seilwaith y presennol a'r dyfodol ar draws y sectorau ynni, dŵr, trafnidiaeth, digidol ac economi gylchol, ac i nodi'r materion allweddol i sylw Llywodraeth Cymru.

Mae'r crynodeb hwn yn canolbwyntio ar y Sector Economi Gylchol yng Nghymru gan amlinellu'r sefyllfa bresennol, heriau'r dyfodol a thynnu sylw at y materion allweddol y dylai Llywodraeth Cymru fwrw ymlaen a nhw i helpu i hyrwyddo cylcholrwydd.

Mae gan Gymru uchelgeisiau polisi cryf ar gyfer yr Economi Gylchol, ond ar hyn o bryd mae'r cynnydd wedi'i gyfyngu gan gyflawniad tameidiog, cydnabyddiaeth o werth materol anghyson, a ffocws hanesyddol ar reoli gwastraff yn hytrach na chylcholrwydd systemig.

Er bod Cymru'n cael ei chydabod yn rhyngwladol am ei harweinyddiaeth ym maes ailgylchu, mae cyflawni cyfraddau ailgylchu trefol o 68.4% (2024/25) yn cyfyngu ar gapasiti ailbrosesu, marchnadoedd eilaidd heb eu datblygu, ac olrhain data anghyson yn cyfyngu ar gadw gwerth a chreu swyddi.

MATERION A HERIAU CYFREDOL

Deunyddiau Trefol ac o Aelwydydd

- Mae llawer o ddeunyddiau ailgylchadwy yn cael eu prosesu y tu allan i Gymru, gan golli gwerth economaidd a swyddi.
- Er bod cyfrannu at ailgylchu yn gryf, mae ailddefnyddio ac atgyweirio yn parhau i fod yn gyfyngedig.
- Nid oes gan Gymru gyfleusterau digonol ar gyfer ailddefnyddio ac ailbrosesu yn lleol.

Deunyddiau Diwydiannol ac Adeiladu

- Mae ailgylchu gwastraff adeiladu yn uchel, ond mae hyn yn bennaf i ddeunyddiau ailgylchu gradd isel ac ychydig iawn o gynnydd sydd o ran adfer deunyddiau gwerth uchel ac ailddefnyddio cydrannau.
- Mae Cymru'n dibynnu'n helaeth ar ddeunyddiau gweithgynhyrchu crai wedi'u mewnfario, ond mae'r trawsnewidiad ym Mhort Talbot yn nodi newid mawr.
- Mae defnydd o agregau wedi'u hailgylchu yn cael ei rwystro gan fylchau sicrwydd ansawdd a hyder isel gan ddefnyddwyr.

- Mae llai nag 1% o elfennau daear prin mewn gwastraff electronig yn cael eu hailgylchu.
- Ar hyn o bryd ychydig o ofynion ffurfiol sy'n gorfodi dylunio ar gyfer dadadeiladu, modiwlaredd, neu ddefnyddio deunyddiau wedi'u hadfer.
- Nid oes gan Gymru gyfleusterau ailbrosesu ac ailweithgynhyrchu ar raddfa fawr ar gyfer cynhyrchion adeiladu allweddol a ffrydiau gwastraff sy'n dod i'r amlwg fel batris.

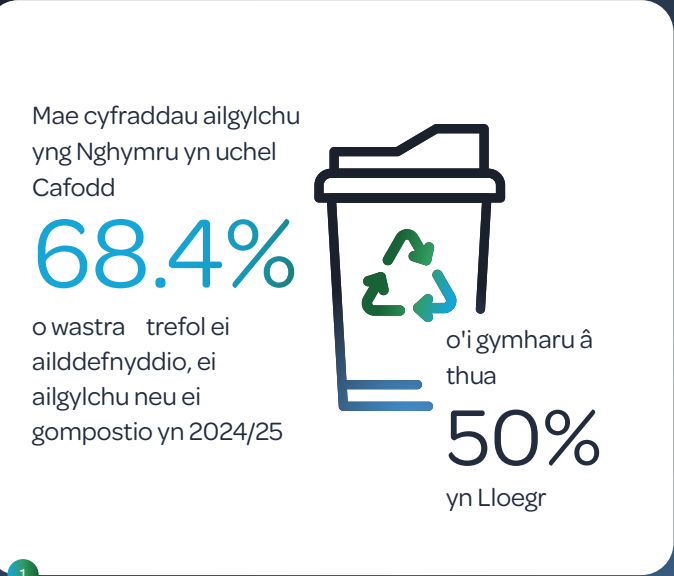

Cylchrediad Cymunedol a Defnyddwyr

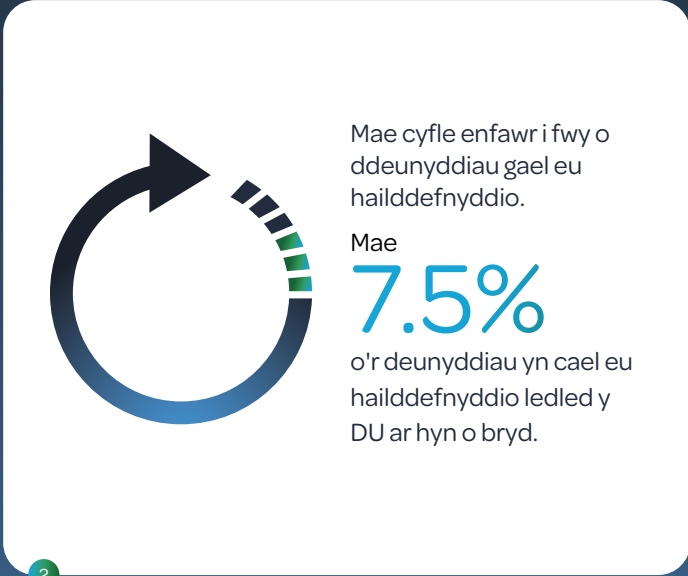
- Mae cylchoedd cyllido byr, ansicr yn cyfyngu ar fuddsoddiad tymor hir.
- Mae sgiliau atgyweirio ymarferol yn dirywio, yn enwedig mewn electroneg, dodrefn a thecstilau. Mae cyfleoedd cyfyngedig ar gyfer hyfforddiant achrededig.
- Anaml y mae caffael sector cyhoeddus yn caniatáu manylu neu brynu nwyddau wedi'u hadnewyddu, gwasanaethau sy'n seiliedig ar atgyweirio, neu gynhyrchion wedi'u hailgynhyrchu.

BLE RYDYN NI AR HYN O BRYD

1 Ble mae ch ailgylchu yn mynd? | Fy Ailgylchu Cymru

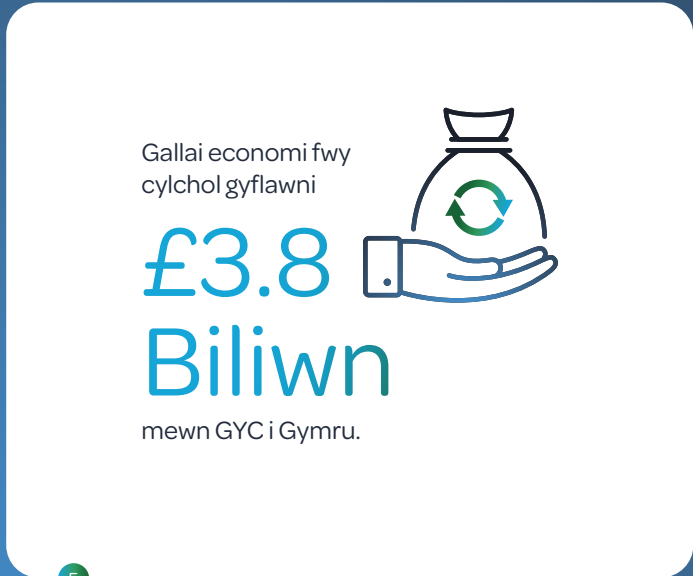
2 Adroddiad Bwlch Cylcholrwydd y Deyrnas Unedig

3 Caffi Trwsio Cymru (2025)

4 Cyfoeth Naturiol Cymru / Arolwg gwastraff adeiladu a dymchwel ar gyfer 2019

5 Cymru: Yn arwain y ffordd tuag at economi gylchol | WRAP Y Rhaglen Weithredu Gwastraff ac Adnoddau

HERIAU'R DYFODOL

Bydd Cymru'n wynebu ystod o heriau wrth iddi ddatblygu ei Heconomi Gylchol, gan gynnwys:

1. Ehangu capasiti atgyweirio, aildddefnyddio ac ailbrosesu lleol.
2. Creu galw cryfach am gynhyrchion a gwasanaethau cylchol.
3. Gwella aliniad polisi ar draws y llywodraeth.
4. Ymgorffori caffael cylchol mewn contractau cyhoeddus.
5. Mynd i'r afael â phrinder sgiliau mewn atgyweirio, archwiliadau, systemau digidol, a gweithredu.
6. Cryfhau olrhain deunyddiau a gwastraff digidol i gefnogi tryloywder.
7. Sefydlu capasiti ailbrosesu ar raddfa fawr.
8. Tyfu cadwyni cyflenwi domestig ym maes dur sgrap, agregau, deunyddiau critigol, a marchnadoedd aildddefnyddio.
9. Datblygu safonau, ardystio a llwybrau yswiriant ar gyfer aildddefnyddio mewn adeiladu a gweithgynhyrchu.
10. Gwreiddio egwyddorion cynllunio cylchol gan drawsnewid i ddata deunydd amser real a phasbortau cynhyrchion.
11. Rhagweld effeithiau gwydnwch hinsawdd ar seilwaith a chadwyni cyflenwi.
12. Adeiladu gwydnwch i bwysau economaidd a gwleidyddol allanol.

UCHELGAIS I'R DYFODOL

Erbyn 2050, dylai Cymru fod â'r nod o gael ei chydabod fel arweinydd byd-eang ym maes seilwaith yr Economi Gylchol - trawsnewid gwastraff yn werth, creu swyddi gwyrdd, a diogelu adnoddau ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.

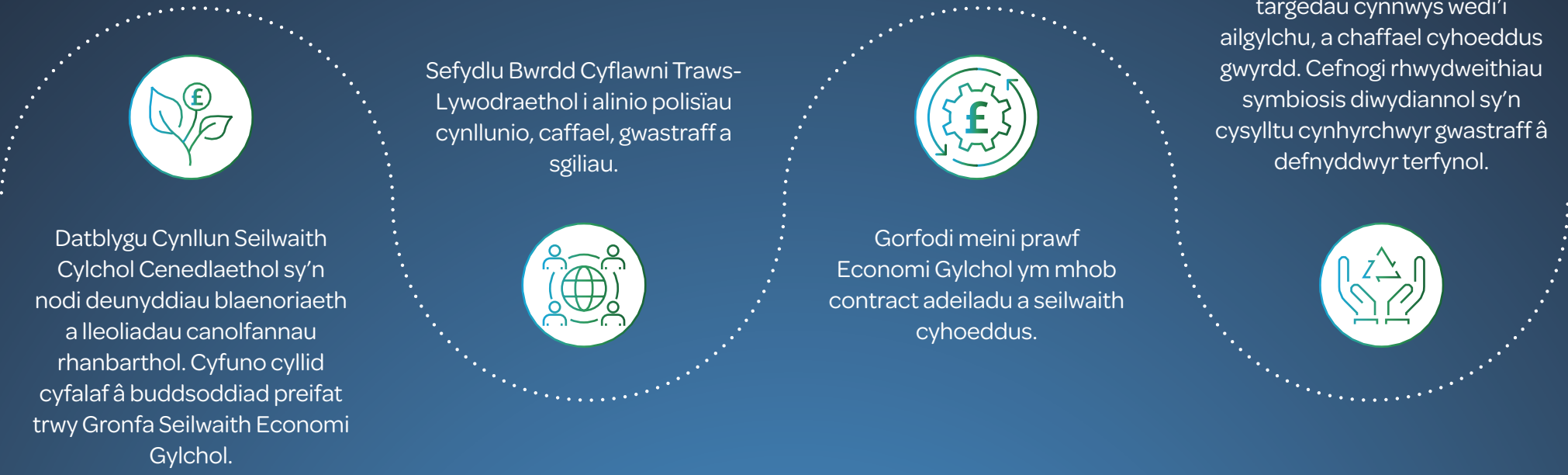
Dylai'r weledigaeth gyffredinol fod i ddeunyddiau gael eu cadw mewn defnydd cynhyrchiol cyn hired â phosibl, gan gefnogi economi wydn, carbon isel.

Uchelgeisiau a awgrymir:

- Dileu gwastraff y gellir ei osgoi erbyn 2050.
- Cyflawni 90% o ailgylchu trefol erbyn 2035, gan flaenoriaethu aildddefnyddio ac atgyweirio.
- Cael gafael ar 50% o ddeunyddiau newydd o ffrydiau eilaidd / a adferwyd erbyn 2040.
- Dylunio 10% o seilwaith newydd ar gyfer cylcholrwydd.
- Gwreiddio economi gylchol yn 100% o waith caffael sector cyhoeddus Cymru erbyn 2035.

GWEITHREDOEDD BLAENORIAETH

Mae'r adolygiad hwn wedi nodi map ffordd ac ystod o gamau gweithredu posibl i fynd i'r afael â'r materion a'r heriau hyn a chyflawni'r weledigaeth:

Gweler y prif adroddiad am ragor o fanylion am gamau gweithredu ychwanegol a awgrymir sy'n ymwneud â data ac olrhain, sgiliau a gweithlu, newid ymddygiad a chyllid.

I wybod mwy
sganiwch y cod QR.

